

**ELŐFIZETÉSI DÍJ HELYBEN:**  
 Egész évre . . . . . 6 frt — kr.  
 Félévre . . . . . 3 " — "  
 Negyedévre . . . . . 1 " 50 "

**VIDÉKRE POSTÁN KÜLDVE:**  
 Egész évre . . . . . 6 frt 60 kr  
 Félévre . . . . . 3 " 30 "  
 Negyedévre . . . . . 1 " 65 "

**Hirdetési díj:**  
 Egyhasábos petítor hirdetésnél  
 10 kr. többszörinél olcsóbb s minden beig-  
 tatásnál 30 kr. kincstári illeték fizetendő.

# SZABADSÁG.

**A „Szabadkai Közlöny“ helyett**  
 kiadja: Szalay László A. ügyvéd.

**A szerkesztőség és kiadóhivatal:**  
 I. kör, Csokonai-ter, 55-ik szám; hova  
 a közlésre szánt levelek, hírdetések és  
 hírdetési intézkedések.

**Hirdetések felvételnek:**  
 Budapest: Haasenstein és Vojta, Gold-  
 berger A. V. és Bara, Tivadar.  
 Bécsben: Haasenstein és Vogler, Dukas  
 M. Schalek Henrik, Stern Moricz, Oppelik  
 A., Dammberg J., továbbá a külföld  
 minden nevezetesebb "hirdetési felvételi"  
 irodáján.

A „Nyilttér“ ára 15 kr.

**Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap. Egyes szám ára 15 kr.**  
 Kapható úgy a szerk.-nél, mint a helybeli könyvkereskedésekben, és Krécsy Gy. könyvtől. — Ugyanazoknál előfizetések és hirdetések is elfogadtnak.

### Az első lövés.

Még nem bomba, csak vak-töltés, de megérzik rajta a puskapor szaga.

„Választás előtt“ jelszóval cikkez a szabadelvűek (?) lapja, s habar kilátszik a lobol palástja alól, meg is mond olyat, a mit nem igen ónjt egészben teljesedésbe menni.

Közel állunk a szavazó úrnához, — igaz, s ideje hogy gondolkozzunk a pár het mulva beköszöntő városi bizottsági tagok választása fölött. Hogy o d a t vettek föl az ügyet, ennek orvendünk, mert ha mi abban az irányban szöallunk tel a mit ók követtek, bizonyosan agyon hallgatják szavainkat, vagy parthecczéből ellene beszélnek.

Szerintök is főkellék a városi bizottsági tagoknál, hogy azok „szepitlen multjuk, jelenük és szelemti képességgel“ kitűnjenek, a mit mi is enogadunk. De aztán meg kell tartani a boics tanácsot! Ne jelöljenek ki maguk közül olyanokat is, a kik a börtön ajtaján belül kerestek „szepitlen multjukat“, — s ne választanak be olyanokat, a kik nyilvánosan megbotozva lettek!

Es ezt úgy egyik, mint a másik párt tegye magacvá. Tudjuk, hogy nehez munka mert népünk jó érzéke nagy részt lerontatott. A kortes bor és palinka uralja a szavazó unakat. Népünk megszokta ezt, mert a kik a szegényebb szavazokat esz- köznek tekink, bele vezettek a gyarlatos szokásokba is.

Ha alkotmányos életet élünk, engedjük a népet saját meggyozodese után menni, s ha az okosabbak telügyemeik es szóval elől mennek is, az előmenek ne a kocsmá cégégnél érveljenek.

De mit latunk?

Azt, hogy a szabadelvű (?) párt vezeterei az itatas-etetés rendszeret első keléknek tekintik. A kocsmázás mar javában folyik, s kapacitálják a szavazokat boros poharakkal. Igaz, hogy az értelmesebb, vagyonosabb polgárságot ez eljárás el nem tántorítja, de a szavazok z ó me szegény ember, a kinek jól esik a „potya“ is.

Hazudtoljanak meg bennünket a szabadelvűek (?), — de ne szóval, hanem cselekedettel.

### Értesítés az országos kiállítás érdekében.

Az 1885. országos általános kiállítás budapesti kerületi bizottsága működését megkezdven, értesíti a kerülethez tartozó iparosokat, gazdakát es általában a kiállításra keszo közönséget, hogy helyi es alkerületi bizottságokat Kecskemeten, Kaloecán, Vácot, Szabadkán, Zomboron, Baján, Ujvideken, Esztergomban, Szekesfeherváron, Gyöngyösön, Egerben, Jászberényben, Szonokon, B-Gyarmaton, Losoncson es Besztercebányán lete-sített. Az albizottságok már legközelebb megkezdik működésüket a kiállításra szolo bejelentések gyűjtése érdekében, mire nevez a kerületi bizottság által részletes utasításokkal vannak ellátva.

Szükségesnek tartjuk azonban a t. kiállító közönséget ezton is felkerni, hogy bejelentéseiket az illető alkerületi bizottságoknál minél előbb nyujtsák be, azon városok közönséget pedig, melyek valamely alkerületi bizottsághoz beosztat-tak, tájékoztatást figyelmeztetjük, hogy legelőszo-

űbben járnak el, ha saját érdekeik képviseltetésre szempontjából az illető alkerületi bizottság altai a maguk számára külön végrehajtó bizottságokat szervezetenek.

Hogy e végrehajtó (helyi) bizottságok szervezése iránt alapos tájékozást nyujtsunk, szükségesnek tartjuk a budapesti kerületi bizottság osz-szes alkerületeinek felsorolása mellett, egyszerűs-mund arra utalni, hogy az alkerületekhez, mely városok es jarasok tartoznak. A budapesti keru-letü bizottság hatasköre kiterjed a budapesti ke-reskedelmi es parkamara kerületére (Bacs-Bodrog, Csongrád, Esztergom, Feher, Heves, Jász-Nagy-kun-Szolnok, Nógrád, Pest-Pilis-Solt-Kis-kun es Zolyom megyék), Csongrád megye, Szeged es Bodmezöcsanakony toj. területezett városok kivete-vel. Alkerületi bizottságainak beosztása a köv-ezőzö:

**I. Kecskeméti alkerület:** Szék-helye: Kecskemét, Czegéd, Kiskun-Felegyhaza es Nagy-Körös városok; továbbá Pest-Pilis-Solt-Kis-kun megyének pesti-felső, pesti-also, pesti-kozep, kis-kun-also es kecskeméti felső szolgabírói jarasok.

**II. Kaloecai alkerület.** Székhe-lye: Kaloeca. Az alkerülethez tartoznak: Kiskun-Ittas város, továbbá Pest-Pilis-Solt-Kiskun me-gye: solti-felső, solti-kozep, solti-also es kiskun-felső szolgabírói jarasok.

**III. Váci alkerület.** Székhe-lye: Vác. Az alkerülethez tartoznak: Vác es Szent-Endre városok, továbbá Pest-Pilis-Solt-Kis-kun megye: pilisi-felső, pilisi-also, váci-felső es váci-also szolgabírói jarasok.

**IV. Szabadkai alkerület.** Székhe-lye: Szabadka. Az alkerülethez tartoznak: Szabadka es Zenta városok, továbbá Bac-Bodrog megye: zen-tai es tolnyai jarasok.

**V. Bajai alkerület.** Székhe-lye: Baja város, továbbá Bac-Bodrog megye: II. felső 2. felső es I. közep szolgabírói jarasok.

**VI. Ujvideki alkerület.** Székhe-lye: Ujvidek. Az alkerülethez tartoznak: Ujvidek, to-vábbá Bac-Bodrog megye: ujvideki, palánkai, obecser, iteli es zsabjai szolgabírói jarasok.

**VII. Zombori alkerület.** Székhe-lye: Zombor. Az alkerülethez tartoznak: Zombor sz. k. város, továbbá Bac-Bodrog megye: zombori, apa-tum, kuni es hodsági szolgabírói jarasok.

**VIII. Esztergomi alkerület.** Eszter-gom. Az alkerülethez tartoznak: Esztergom város, továbbá Esztergom megye esztergomi es parkanyi szolgabírói jarasok.

**IX. Szekesfehervári alkerület.** Székhe-lye: Szekesfehervár. Az alkerülethez tar-toznak: Szekesfehervár város, továbbá Feher me-gye: szekesfehervári, moóri, sárbogardi, adonyi es vaáli szolgabírói jarasok.

**X. Gyöngyösi alkerület.** Székhe-lye: Gyöngyös. Az alkerülethez tartoznak: Gyöngyös város, továbbá Heves megye: gyöngyös-pasztoi, gyöngyös, atai, mátrai es tiszai szolgabírói jarasok.

**XI. Egri alkerület.** Székhe-lye: Eger. Az alkerülethez tartoznak: Eger város, továbbá He-ves megye: felső-tarnaai, közep- es alsó-tarnaai szolgabírói jarasok.

**XII. Jászberényi alkerület.** Székhe-lye: Jászberény. Az alkerülethez tartoznak: arók-szállás, Jászberény városok, továbbá Jász-Nagy-kun-Szolnok megye: alsó- es felső-jászvári szol-gabírói jarasok.

**XIII. Szonoki alkerület.** Székhe-lye: Szonok. Az alkerülethez tartoznak: Mezotur, Szonok, Turkeve, narszag, Kispusztás, Künhe-gyes, Kúnszentmihály városok, továbbá Jász-Nagy-kun-Szolnok megye: alsó- es felső-jászvári szol-gabírói jarasok.

**XIV. Balassagyarmati alkerület.** Székhe-lye: Balassa-Gyarmat. Az alkerülethez tar-toznak: balassa-gyarmati, nográdi es szecsenyi szolgabírói jarasok.

**XV. Losonczy alkerület.** Székhe-lye: Losoncz. Az alkerülethez tartoznak: a sziraki, losonczy es füleki szolgabírói jarasok.

**XVI. Besztercebányai alkerület.** Székhe-lye: Besztercebánya, Breznóbánya, Libethánya es Zolyom városok; továbbá a besz-

tercebányai, breznóbányai, n.-szaltnai es zolyo-mi szolgabírói jarasok.

Az alkerületekhez tartozó városokban vagy fontosabb jarasokban lete-sítendő végrehajtó bizott-ságok csakis az illető alkerületi bizottsággal érint-keznek; alulirt központi bizottság azonban kész es végrehajtó bizottságok lete-sítése iránt az illető alkerületi bizottságoknál közreműködni.

Egyuttal felhívjuk a kerülethez tartozó összes termelő urakat, hogy a kiállítás sikerét részükrol is előmozdítandó, minél nagyobb számban jelenkezzenek a kiállításra való részvételre.

A kiállításban részt venni sajátosságok saját anyagi érdekeikben is akkor cselekednek leghe-lyesebben, ha a gyakorlati működés tartak szem-előtt, ha ott torkolducra, hogy iparuknak es gaz-daságuknak eltervalóságát, gyakorlati értékét es használatosságát ismertessék meg s ne kívánja-nak egyes szokottai, rendkívüli, talán magukban leve igen érdekes, de a gyakorlati életben ke-ve-ssebe elerjedt tárgyaknak kiállításával remekelni. Nem a rendkívüli esek, nem a sajátosságok meg-ismertetése fog hasznára válni az országnak es magának a kiállításnak, hanem az, ha be tudjuk bizonyítani, hogy a landó, használható munkat tudunk előadni, hogy gondosan apolt, egészséges es messze tavobba is elszállítható ipari es gazda-sági terményeinkkel kiálljuk a versenyt más nem-zetbeli nagy versenytársainkkal.

Bejelentési ivel a fennebb említett alkerü-leti bizottság (iroda: orsz. iparegyesület, ujlág-utca 14.) által is adatnak ki es kívánatra minden jelentkezoznek beküldetnek. A két egyenlő pél-dányban kiállítandó bejelentési iv azonban min-dig azon alkerületi bizottsághoz küldendő be, melynek területen az illető bejelentő lakik.

A kiállítás érdekében a legszükségesebb tud-nivalókat a következőkben összeggeztük:  
 Megnyitás: 1885. máj. 1.  
 Bezárás: 1885. október 15.

**Időszaki kiállítások.** Május 1—10. baromi-kiállítás, 10—20. első tavaszi virá-gkiállítás, 17—24. hított állato- kiállítás, 20-tól 30-ig juhkiállítás. Junius 10—20. II. tavaszi virág, gyümölcs- es zöldseg-kiállítás. Julius 1-től augusztus 30-ig munkakiállítás, 15—25. nyári virág- es gyümölcs-kiállítás, 20—30. élő mehek kiállítás, szeptember 1—10. szarvasmarha- es sertés-kiállítás, 10—20. tejz. gazdasági termékek kiállítás. Október 1—15. őszi virág-, gyümölcs-, szolo- es zöldseg-kiállítás, őszi loversenykor: ló-kiállítás es ebkiállítás.

**Bejelentési határidő:** 1883. december 31. utólagos bejelentések elfogad-atnak 1884. évi május 1-ig, de ez esetben a ter-dij 10 százalékkal többez tesz. Kesőbbi beje-ntések elfogadása iránt az országos bizottság hatá-roz, ez esetben azonban a terdij 50 százalékkal nagyobb.

**Terdijak.** A terdjak négyzögméteren-kiut a következők: A) a fedett csarnokban: a) alapterület a szabadon álló tárgyak részére 8 frt; b) alapterület a falak mentében vagy mellett levo szekrényter 6 frt; c) falterület 3 frt. Az a) es b) pontok alatt emittett terület nagysága 3 mé-ternel nagyobb nem lehet, különben aránylag ne-gyobb terdij fizetendő. B) Alapterület a fedett csarnokokban 3 frt. C) Alapterület a szabadban 2 forint.

A különleges csoportok terdjaira vonatko-zólag lásd az ált. szabályzat 10. §-ának második részét.

**Szállítási kedvezmények:** 100 kilogramm után kilométerenkint 0.16 kr. fizetendő az oda- es visszazállításnál, ezenkívül 100 kilogramm után minden vasútvonalra 2 kr. kezelési költseg es 3 százalék szállítási-ado Wag-gononkinti szállításknál nagyobb kedvezmények.

**Portómentesség.** A levelezések es küldemények (a kiállítási tárgyak kivételével) por-tómentesek. A bizottságok leveleikre es küldemé-nyeikre a következő megjegyzést illesztik: a ki-állítás tillettó portómentes ügy. Magánosok, vagy portókötetes-tesztuletek a kiállítási bizottságokhoz intézett leveleiket a következő megjegyzéssel látják el: hivatalos felszó-lítás folytan portómentes.

Minden további részletes felvilágosítással a felsorolt kerületi bizottságok a részletes szabály-zatok es utasítások nyomán készséggel szolgálnak.

Vége minden magyar honpolgár pártoló figyelmet es támogatását újból is kikérjük az 1885. évi országos általános kiállítás érdekében, mely nemzeti létünk es erőnkét híven feltüntetni hi-valva van s melynek teljes sikerét a nemzeti be-szűlet kérdéseivel kell azonosítanunk.

Azon kellemes reményben, hogy e felfogá-sunkban kerülethez minden polgár osztozik, ma-radunk kiváló tisztelgetél.

Budapest, 1883. november 5.  
 Az 1885. évi országos általános kiállítás bu-dapesti kerületi bizottsága nevében:  
 Galléri Mór Ráth Károly,  
 biz. jegyző. főjegyző, e.

### Figyelmeztetés.

Az 1885. évi kiállítási bizottsági tagokat a kiállítók s a kiállítás iránt érdeklődőket figyel-meztetjük, hogy „Kiállítási Uniótate“ ezimen egy hézagpótló s minden tekintetben felvilágosi-tást nyujtó könyv jelent meg Balogh Vilmos mi-niszteri es kiállítási titkár es Toldy Ferenc, or-szágos bizottsági jegyző szerkesztésében s kapható minden kerületi es helyi bizottságnál, valamint minden könyvkereskedésben.

Tökéletesen tájékozhatja magát a kiállító, hogy mi a tendője a bejelentéstől kezdve egész a kiállítás bezártáig, s mint ilyet, melegen ajánljuk becses figyelmébe.

Ára a díszesen kiállított kötetnek csak 60 kr.

### A bizottság.

**Az országos kiállítás építési pályázata.** Az országos kiállítás épületeire mult hó 30. zárt le a pályázati határidő. Beérkezett összesen 16 pályamű a következő jellegű levélkékkel: 1. „Ki-tartás a siker titka.“ 2. „1885 I.“ 3. „Haladás.“ 4. „De gustibus non est disputandum.“ 5. „Pa.“ 6. „Művészet es műpar.“ 7. „Vas.“ 8. „La lune bleue.“ 9. „1885 II.“ 10. „Városliget.“ 11. „Sal-ve.“ 12. Haladjunk.“ 13. „Magyarország nem volt, hanem lesz.“ Ezenkívül egy pályamű MOK. monogrammal, egy-egy szürke kerékű es vörös esillagból álló jeggyel es egyröl pont déli 12 órákor egy posta-revény érkezett Münchenből, melynek jellegé csak a kiváltás után lesz meg-tudható. A beérkezett pályamunkákat gr. Zichy Jenő vette át. A bíráló bizottság, melynek tagjai Matlekovits Sándor, gr. Zichy Jenő, dr. Schnie-rer Gyula, Bobula János, Hieronymi Károly, Steindl Imre, dr. Szvetenay Miklós, Thék Endre es Ybl Miklós, már legközelebb összeít a pályá-tervek megbirálása végett.

**Az országos kiállítás egészségügyi osztálya** egyike lesz a legérdekesebbeknek. A szabizott-ság ugyanis elhatározta, hogy hazai ásványviz-űvegek bemutatásával kapcsolatban egy „ivócsar-nokot“ is berendez; es külön csoportban be-fognak mutatattani az ásványvizűvegek dugaszola-sára használható legjobb „dugaszó-gépek.“ Vége pedig a szabizottság egy az egészségügyi köve-telményeknek teljesen megfelelő „minta-fürdőt“ is fog berendezni, mely a kiállítást látogató közön-ség használatára is fog bocsáttatni.

**A háziparnak az országos kiállításra leendő** minél teljesebb es tökéletesebb bemutatása érde-keben az orsz. iparegyesület háziparni szakosztá-lya felhívást intézett az összes kiállítási kerületi es helyi bizottságokhoz.

### Szinészetünk.

Pénteken, november 2-án adatott a „Molnár es gyermeke“ cz. regényes dráma Raupachtól. Irányára, sentimentalismusára s egyéb képtelenségeire ödes testére es darab a „Két árnyak“. A kisrétet látó, babonás pub-likumnak kedves drámája, „Értéke nem valami nagy, de hogy vonzerővel bír, megadta az



— Szerencsétlen elgázolás történt e hó 9-én a piac közvetlen közelében. Marianusics Vaszó hely. birtokos buzát szállított kocsiával a piacra. s az uton áthaladó Szuvajcsits Móczót elütötte. Szuvajcsits M. a lovak alá került, s a terhes kocsit a szerencsétlennek mind a két lábán, (állítólág a derekán) keresztül ment és súlyosan megsértette. Marianusics úgy megijedt, hogy leugrott kocsijáról, s ott hagyva lovakat, kocsit és buzát, elszaladt. Az elgázoltat kocsira tették s egyelőre lakására szállították.

— **Botrány hős és pártvezér** egy személyben a helyb. szabadeivű (? párt egyik tagja, a ki ügyvél és közgyűlési tisztesség rémes agyonütöje. E hó 8-án éjjel a nagyvendéglőben megharagta vad természetét. s más nem lévén a közelben, támadást intézett az épen jelen volt Dr. pajtása ellen, s oly ocsmány kifakadások és durvaságokkal illette azt, hogy a jelen voltak igyekeztek a vidéki urak figyelmét elvonni a scandalumtól, nehogy azok igazi képet alkossanak a szabadeivű szabadelvűekről! Pertics M. főkapitányának sikerült a garázdta pártvezért lecsendesíteni, a ki azonban a lánczot ezuttal is kérde-melte.

— **Ébren légy!** Gabrits István 3-ik köri lakos Szegedről hazautaztatán a vasuton elaludt. Ivits Istvan az alvó tehetetlenségét felhasználva töle 57 trtot tartalmazó pénztárcáját ellopta. azonban károsnak kiváló szerencséjére a pénz 16 frt híjján már megkerült. Tanulság: vasuton akkor aludjék az ember, ha utitársai ismerősei is.

— **A megugrott százás bankó.** Milosev Mita 7-ik köri lakos a helyb. kapit. hivatalnál panaszt tett, hogy Keryajszki Burdin Milánnal Benkő Andrásné „névelő intézetében“ mulatván társa töle 100 frtos új bankóját azon ürügy alatt elkérte, hogy az otlevőknek megmutatandja, a furfangos mutogató azonban elsőkött s mikor elfogatott a pénzt már állítólag el is költötte.

**Rendőri hírek.** Zalog és vizsontzág. Hegedűs András, br. Rudics Jozsef esikernai birtokán eszós, Vidákovits Bódogot és Szőnyi Jánost almási lakosokat, kik birkáikat a buzán legeltették, megzálogolni akarván, Vidákovits Bódog öt zálogait meg — botjával, súlyos testi sérülést ejtven rajta. — **M a l a g u r s z k y J ó s k a** a 3-ik köri földbirtokos házaúak „tisza“ szobája ismeretlen tettesek által kiásván, onnan 1100 frt értékű ág, toll és ruhaneműk vitettek el. — **T o l v a j o k** az ó l b a n. Bónuczki Jozsef halasi szőlőkbeni budár a napokban egy. körül udvarában zörgést hallván, kisetett s útjában két embert talált, kik két serestet eltolvajolni akarták, míg azonban a sertesekkel foglalkozott elillantak. A hivatal vendégeknél egyike ott felejté kalapját, s ime kiűnt. hogy a kalap gazdája a kedves toszomszéd Kubisnyák István volt.

## Irodalom és művészet.

**Karacsonyra** ily című kötet hagyja el a sajátját: „Könyvművek. (Kakas-Kompanya.) Eietkepek, rajzok, fotografikák.“ Irta Meszaros István. A 10 alakokról veit másolatok ezek, nagyrészők egyszerű jellemrajz, nű tükre annak : z újúságnak, mely a könnyelműség lejtőjén áll, s mint az életben megtörténni szokott, csak a véletlen tartja vissza a bukástól. De azért mind jo fiúk, vidám czimborák, megannyi jo ösmerőök, a kikkel szivesen elvagyunk, a nélkül, hogy valami nagyot várnánk tőlük. Az olvasó nem egyre rá fogja mondani: „ezt ismerem, látam valahol!“ Persze, hogy látta. Mindenütt megfordulnak, mindenütt ott vannak, akár kell akár nem kell. Könyvmű barátaira, ösmerőseire gondol, kik nem esznek ugyan halhatatlanok, de míg élnek, felejt-hetlennék; vidámító a társaságnak, kegyeltjei az asszonyoknak.

Az én czimboráim. Hogy azután olyan érdekesen vannak-e megírva, a milyen érdekesek a valóságban, azt majd a szives olvasó fogja megmondani. En úgy akartam megírni, a hogy az életben szerepelnek, hiven, igaz vonásokkal. Hogy mennyiben értem el ezéomat, majd meglátjuk.

Még csupán a czimeiket sorolom föl: A „fehér kakas“ bárója, Rökkant dalnok, Meíszító, Katangkóró, Aba Sámuel, Lynyok doktora, Vén medikus, Kakas-bizos, Delir Timár, stb.

A kötet 1. évi december 24-én jelenik meg 14 ivnyi terjedelemben. — Előfizetési ára 1 frt. — Az előfizetési pénzek szerző nevére Budapest, gránátos utca 6. („Ország-Világ“ szerkesztősege) küldendők.

## Közzgazdaszat.

I.

### A szabadeivű takarékpénztár és néphank forgalmi-kimutatása 1883 octóber havára.

Bevétel. Mult havi készpénz maradvány 48,786 f. 56 kr. Rendes takarékbetétek 143,767 f. 86 kr. Oskolai takarékbetét 1494 f. 59 kr. Váltók 157,830 f. 01 kr. Visszeszámolt

váltók 76,340 f. — kr. Jelz. és jelz. fekt. hit. kölcsönök 84,892 f. — kr. Hitel kölcsönök 6067 f. — kr. Előlegek 7643 f. — kr. Magán értékpapir 704 f. 25 kr. Idegen váltók 181 f. 46 kr. Idegen pénztárcák 952 f. 36 kr. Kamat 23,249 f. 38 kr. Kincstári bélyeg díj 7 f. 05 kr. Nyugdíj 22 f. 49 kr. Összesen 551,939 f. 20 kr.

Kiadás. Rendes takarékbetét 165,390 f. 63 kr. Oskolai takarékbetét 711 f. 12 kr. Váltók 191,614 f. 04 kr. Jelz. és jelz. fekt. hit. kölcsönök 94,535 f. — kr. Hitel kölcsönök 7710 f. — kr. Előleg 7363 f. — kr. Magán értékpapir 216 f. 65 kr. Idegen váltók 180 f. 74 kr. Idegen pénztárcák 30,895 f. 98 kr. Visszaszámított kamat 115 f. 29 kr. Betétek után folyó kamat 1341 f. 61 kr. Kezelési s üzleti költség 1042 f. 88 kr. Kincstári bélyeg díj 11 f. 20 kr. 10 százalék kamat adó 114 f. 08 kr. Nyugdíj 22 f. 40 kr. Osztalék 150 f. — kr. Készpénz maradvány 50,524 f. 49 kr. Összesen 551,939 f. 20 kr. Összes forgalom 1-103,878 40/100 forint. Kelt Szabadkán, 1873. október 31-én.

Sztankovits, főkvó.

Sehnir György, pénztárnok.

II.

### A szabadeivű kereskedelmi és iparbank forgalom kimutatása 1883. október hórol.

Pénzkészlet: a mult hórol 603 f. 45 kr. Bevételek e hóban 353,197 f. 89 kr. Összesen 253,801 f. 34 kr. Kiadások e hóban 341,778 f. 73 kr. Maradvány 12,022 f. 61 kr. Betétek könyvecskére: Állaga mult hórol 336,830 f. 23 kr. Betételek e hóban 33,829 f. 44 kr. Összesen 370,659 f. 67 kr. Kivételek e hóban 33,380 f. 95 kr. Maradvány 337,278 f. 72 kr. Előlegezés: Állaga mult hórol 19,520 f. — kr. Előlegezetett e hóban 1,235 f. — kr. Összesen 20,755 f. — kr. Visszafizettetett e hóban 3,072 f. — kr. Maradvány 17,683 f. — kr. Leszámitolás: a) Bankszerű váltók. Állaga mult hórol 380,629 f. 15 kr. Leszámitoltatott és viszeszámoltatott e hóban 188,941 f. 82 kr. Összesen 569,570 f. 97 kr. Visszafizettetett e hóban 181,362 f. 46 kr. Maradvány 388,208 f. 51 kr. b) Hiteltulajdonosi váltók. Állaga mult hórol 70,630 f. — kr. Leszámitoltatott e hóban 17,455 f. — kr. Összesen 88,085 f. — kr. Visszafizettetett e hóban 14,665 f. — kr. Maradvány 73,420 f. — kr. Összes forgalom 886,668 f. 74 kr.

III.

### A szabadeivű általános takarékpénztár részvény-társaság forgalmi-kimutatása 1883. okt. havára.

Bevétel. Mult havi készpénz maradvány 4,486 f. 47 kr. Ideiglenes részvényekre 9,650 f. — kr. Takarékbetétekre 31,457 f. 61 kr. Váltókra 2,305 f. — kr. Folyó számlákra 11,870 f. 10 kr. Kamatokból 1,353 f. 43 kr. Késedelmi kamatokból 1 f. 07 kr. Átiratási díjakból 1 f. — kr. Kincstári bélyeg díjak előlegek után 1 f. 75 kr. Kincstári bélyeg díjtelékek 199 f. 92 kr. Számla bélyeg 76 kr. Értékpapirokra etolegek 50 f. — kr. Becslési díjakból 12 kr. Összesen 61,377 f. 23 kr.

Kiadás. Takarékbetétekre 8,297 f. 61 kr. Váltókra 36,138 f. 63 kr. Jelz. fekt. hitel váltókra 600 f. — kr. Jelzálog kölcsönökre 3,050 f. — kr. Kezességi hitel kölcsönökre 3,170 f. — kr. Előlegek értékpapirokra 2,400 — kr. Előlegek kézzálogokra 33 f. — kr. Folyó számlákra 4,400 f. — kr. Betétek utáni folyó kamat 37 kr. Felszerelési költségek 432 f. 31 kr. Kincstári bélyeg díjtelékek után 85 kr. Kincstári bélyeg díjtelék 10 százaléktól 42 kr. Kincstári bélyeg átiratások után 1 f. — kr. Házbr 250 f. — kr. Egyenleg 2,603 f. 04 kr. Összesen 61,377 f. 23 kr. Kelt Szabadkán 1883. október 31-én.

Csik Jakab Gyelmis Gerő Tamasy János fkv. igazgató.

## Nyiltér. \*)

### Köszönet nyilváníás!

Mindazoknak, kik feledhetlen Nándor fiunk temetésén megjelenni, s részvétük által legmélyebb fájdalomukat enyhíteni szivesek voltak, legőszintébb halás köszönetünket nyilváníjuk. Szabadkán, 1883. nov. 10.

Kertész Nándor és neje.

Felelőséget nem vállal a Szerk

Felelős szerkesztő és kiadó laptulajdonos:  
**SZALAY LÁSZLÓ A.**

7692 polg. sz.

### Arverési hirdetemény.

A városi szegények házában elhelyezetttek es a rendőri foglyok részére jövő 1884. évi január 1-től december 31-ig szükségendő kenyér és egyéb élelmi czikkeek szállítása tárgyában f. 1883. évi november hó 11-én d. e. 10 óraker a városi gazd. ügyosztály hivatalos helyiségében nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

Miről a vállalkozni szándékozók azzal értesítettek, miszerint a szóbeli árlejtés megkezdéseig kellően felszerelt írásbeli zártajánlatok is elfogadhatnak, utóajánlatok feltétlenül kizárva és hogy az árlejtés egyéb feltételei a városi tisztii ügyészségnél naponta előzőleg is megtekinthetők. Szabadkán, 1883. évi október hó 25-én.  
A városi gazd. tanács.

4116 — 268 2301 sz.

### Arlejtési hirdetemény.

A bajmoki r. e. templomn egy új torony felépítése tárgyában f. 1883. évi november hó 12-én d. e. 11 óraker a városi gazd. ügyosztály hivatalos helyiségében nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

Miről a vállalkozni szándékozók azzal értesítettek, miszerint az illető terv és költségelírászat, valamint az árlejtés egyéb feltételei a városi gazd. ügyosztály hivatalos helyiségében naponta előzőleg is megtekinthetők.

Szabadkán, 1883. évi november hó 5-én.

A városi gazd. tanács.

8843 polg. sz.

### Arverési hirdetemény.

Az országos és heti-vásári helypénz, valamint a kövezetivá m dijszedési jog, jövő 1884. évi január 1-től számitandó 1 évi időtartamra bérbe adandó lévén, ez érdemben f. 1883. évi november 13-án d. e. 10 óraker a városi gazd. ügyosztály hivatalos helyiségében nyilvános szóbeli árverés fog tartatni.

Miről a bérelni szándékozók azzal értesítettek, miszerint a szóbeli árverés megkezdéseig 1300 frt készpénz, vagy ugyanannyi, tőzsei ár-folyammal biro értékpapirokkal ellátott írásbeli zártajánlatok is elfogadhatnak, utóajánlatok feltétlenül kizárva és hogy az árverés egyéb feltételei a városi tisztii ügyészségnél előzőleg is naponta megtekinthetők.

Szabadkán, 1883. évi október hó 26-án  
A városi gazd. tanács.

8499 polg. sz.

### Arverési hirdetemény.

A városi gazd. tanács részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint a kösterék és utcazákna k jövő 1884. évi január 1-től december utójáig kö o l a j j a l l e e n d ő v i l á g í t á s a tárgyában f. 1883. évi november 14-én d. e. 10 óraker, a városi gazd. ügyosztály hivatalos helyiségében nyilvános szóbeli árlejtés fog tartatni.

Miről a vállalkozni szándékozók azzal értesítettek, miszerint a szóbeli árlejtés megkezdéseig 700 frt. készpénz vagy hason értékű tőzsei ár-folyammal biro értékpapirokkal ellátott írásbeli zárt ajánlatok is elfogadhatnak, utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak és hogy az árlejtés egyéb feltételei a városi tisztii ügyészségnél naponta előzőleg is megtekinthetők.

Szabadkán, 1883. évi október 27-én.  
A városi gazd. tanács.

9543 polg.

### Pályázat.

Szabadka sz. kir. város törvényhatóságánál üresedésben levő 900 frt évi fizetéssel, szabályszerű nyugdíj-jogosultsággal és 1800 frtnyi ovadék letételének kötelezettségével egybekötött árvaszéki pénztárnoki állomás betöltése végett f. évi november hó 20-ig ezennel nyilvános pályázat nyitattik, — felhivatván ernélfogva mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajtkák, hogy folyamodványukat végzett tanulmányaikról és eddigi alkalmaztatásukról szóló bizonyítványikkal felszerelten a fentebb kitett határnapig méltóságos Jankovich Aurel urhoz, Szabadka város főispánjához Baján nyujtsák be.

Szabadkán, 1883. november 5-én

Mukits János, polgármester.

10058 polg.

### Pályázat.

Szabadka sz. kir. város törvényhatóságánál az üresedésben levő 540 frt évi fizetéssel és szabályszerű nyugdíj jogosultsággal egybekötött belső csendbiztosi állomás betöltése végett f. évi november hó 20-ig ezennel nyilvános pályázat nyitattik felhivatván ernélfogva mindazok, kik ezen állomást elnyerni óhajtkák, hogy folyamodványukat tanulmányaikról és eddigi alkalmaztatásukról szóló bizonyítványikkal felszerelten a fentebb kitett határnapig méltóságos Jankovich Aurel urhoz, Szabadka város főispánjához Baján nyujtsák be.

Szabadkán, 1883. november 5-én  
Mukits János polgármester.

### Telekeladás.

A budapest-zimonyi vasut építési fővállalata által kisajátított s ennek tulajdonát képező használt homokbánya területe és pedig 2 hold 374 négyszeg öl (Karánovits György. Kosits Demeter, Szibinkits Milo — István és Zubkov Giga földjéből) önkényes árverés útján f. é. november 12-én azaz hétfőn délelőtt 10 óraker a főkapitányi hivatalban elárvereztetik.

Szabadkán, 1883. november 9-én.

A budapest-zimonyi vasut és szarnyvon. építési fővállalata.

## !! Eladó !!

Szt.-András berkiharci kitűnő éneklő **kanári madarak** a legjutányosabb áron kaphatók, I-ső kör, Vesselényi utca 211. sz. alatt. — Továbbá Európának legkitűnőbb éneklő Sprozszer fekete fülemülék szintén ott kaphatók.

Százezer téglá első és másod osztályú készpénz fizetés mellett eladó és azonnal átvehető.

Értesítést ad a kiadóhivatal.

Háztetők s egyéb festésekre alkalmas veres és fekete **vizmentes kátrány** és vasuti sinek kaphatók Hirsch Lajosnál.

a hol háztetők s egyéb festések is elfogadhatnak.

# Hirdetések.

Berlin. — Hoff János cs. kir. udvari maláta-készítmények gyárosa Bécsben. — Szt.-Pétervár.

Hoff János-féle  
**maláta-kivonat egészségi sör.**

Az általános elgyengülés, mell- és gyomorhajók, sorvadás, vérszegénység s az altesti szervek rendetlen működései ellen. A legjobbnak bizonyult erősítő szer üdülőknek, mindennemű betegség után. Ára palackonként 60 kr.

Hoff János-féle  
**maláta-kivonat melliczucorkák.**

Felülmulhatlan a köhögés és elnyájkásodás ellen. A számtalan hamisítások végett kék csomagolására és a valódi maláta-kivonat cukorkák védjegyére (a feltaláló arczképe) kell főleg ügyelni. Kék csomagokban 60, 30, 15 és 10 krral.

A gyógyanyag és az egészséget előmozdító készülékek belföldi egészségügyi kiállításának London 1881. érdem oklevele.

**Aláírá sok:**

Ő felsége Viktoria angol királyné. — Király ő fensége az edinburgi herceg. — Spenczer, a kiállítás elnöke. — John Fric Erichsen, a bizottság elnöke. — Judge Mark H. titkár.

Hoff János-féle  
**koncentrált maláta-kivonat.**

Mell és tüdőbajok, idült köhögés, hurut és gégefő-bajok ellen. — Biztos siker s igen kellemes szer. Palackonként 1 frral és 60 krral is.

Hoff János-féle  
**maláta-csokoládé.**

Testi és ideg-gyengeségben szenvedőknek felettebb tápláló és erősítő. Igen kellemes ízű; ott igen ajánlható, hol a kávé, mint izgató, meg van tiltva. 1/2 kilós csomag 1.80 kr., 90 és 60 kr. 1/4 kilós csomag 2.40, 1.60, és 1 frt.

Köhögés, rekedtség, mell- és gyomorhajók, elerőtlenedés, lesavanyodás, emésztési gyengeség ellen a legjobbnak bizonyult erősítő szer, bármely betegségből üdülők számára.

58-szor kitüntetve. Alapított 1847-ben.

A valódi malátakészítmények feltalálója s egyedüli készítője:

**Hoff János cs. kir. udvari szállító urnal, cs. kir. tanácsos**

Europa csaknem valamennyi tejedelmének udvari szállítója. Bécs. I. gyári raktár Graben, Bräunerstrasse 8. — Gyári helyiség: Grabenhof, Bräunerstrasse 2.

Elismerő nyilatkozatok és megrendelések főbb és a legmagasabb egyéniségek részéről 1882-ben császári ő fenség Károly, Lajos főherceg, Frigyes főherceg, király ő fensége a valesi herceg, Ligne herceg, az odenburgi hercegnő, Ferenczy kisasszony, királynők ő felségének felolvasónője Mária Valéria hercegnő királyi ő fensége angol nevelőnője, a Meiternich család, Cam-Gallas, karácsonyi, Bathiány, Rommer, Philippovits tábornagy, gr. Wurmbrot, stb. stb. Ajánlva orvosi tekintélyek által, mint dr. Bamberg, Schrötter, Schmitzer, Granichstatten s számos más által Bécsben.

**Öt legújabb gyógyjelentés és köszönetnyilvánítás Bécsből és a vidékről 1883. szeptemberben.**

Sok százezeren, kikről már lemondtak, a Hoff-féle maláta-készítmények által egészségüket visszanyerték s annak még ma is örvendek. (A felüldültek saját szavai.)

Tekintetes ur! Lehes egy évig szüntem fájdalmas gyomorhurutban és köhögésben, hasztalan volt minden gyógyszer, míg csak az ön kitűnő Hoff János-féle maláta-készítményt nem használtam; néhány hónapja a köhögés tökéletesen megszűnt, étvágyam ismét megjött s egészen az ön Hoff János-féle maláta kivonat egészségi söré által tökéletesen helyreállt. Fogadja legforróbb köszönetemet. Egyidejűleg egy magyar nyelven írt köszönet-iratot mellette, sziveskedjék azt minél szélesebb körben elterjeszteni. Mező-Kovácsliáza  
**Dr. Nagy Alajos, plébános.**

Tekintetes ur! Felkerem az ön Hoff János-féle maláta kivonat egészségi söréből 13 palack s két zacsko maláta melliczucorkáinak posta utánvét mellett való azonnali gaors megküldésére. Örommel tudatom, miszerint én az ön gyártmányait igen szívesen hasznalom s azok nekem igen jól is tesznek s gyógyhatásosak. Mály tisztelettel Szt.-Andrá. Villach mellett, 1883. szeptember 5.  
**Reichl M. igazgatóné.**

**Orvosi gyógyelismervény.**

Tekintetes ur! Ön szerencsem önnek azon kellemes tudósítást tehetni, miszerint a Hoff János-féle maláta készítmények eddig még valamennyi betegnél, kik légzőszervi bántalmak, étvágyhiány s emésztési bántalmakban már regből óta szenvednek, a legsikeresebbeknek bizonyultak, miért is újból felkerem ont, postai utánvét mellett „Huschal Janos urnak Brunben“ cím alatt 28 palack maá kivonat egészségi sör és 3 zacsko malátacucorkáinak a megküldésére. Grottau, 1883. szeptember hó 9-én.  
Mály tisztelettel **Dr. Fröde József** gyakorló orvos.

Főraktár Szabadkán: Farkas József és Sztaykovits Döme uraknál; — Zentán Kupkay Géza gyógyszerész urnál.

**Óvás!** Csakis valódi Hoff János-féle maláta gyártmányokat kell kérni a cs. kir. k resk. törvényszéknél Auszria-Magyarországban bejegyzett jegygyei. (A feltaláló arczképe.)

Páris. — London. — Budapest. — Grác. — Hamburg. — Frankfurt a Majna mellett. — New-York.

Valamennyi Hoff János-féle maláta készítmény 58-szor lett császárnak és királyok által kitüntetve.

Ú z t e l a k i t á s í é v e 1847.

**W I E S E és T á r s a**

Bécs BUDAPEST Prága

csász. kir. szabadalmazott tüzmentes és betörés ellen biztos minden megkívánt alakú, kitűnő szerkezetű

**PÉNzsZEKRENVEK**

műzarak, kéziszekrények és másolósajtók gyára.

Fióküzlet:

**BUDAPESTEN, sugárut 2-ik szám.**

(Fonciére palota.)

Ké esárjegyzék kívánatra bérmenten és ingyen küldetik.

Figyelmeztetés. Mindennemű károsodás elkerülése végett, van szerencsénk a n. é. közönséget figyelmeztetni több mint 20 éven át fenálló gyárunkat hasonló nevű Wiese TIVADAR és Társa újabbi gyártmányával össze ne téveszteni.

9467 sz.  
322

**Árverési hirdetmény.**

A „szegedi faszor“ és a radonóvácsi szállások közt lévő és ez ideig közlegelőül használt 1—16 sz. a. földek bérbe adása tárgyában eltartott közárveréstől a jóváhagyás közgyűlésileg megvonatván, ez érdemben f. 1883. évi november hó 11-én d. u. 2 órakor újabb nyilvános szóbeli árverés fog a **helyszínén** megtartatni.

Miről a bérleti szándékozók azzal értesítettek, miszerint a kérdéses földek jövő 1884-ik gazdasági évtől számítandó **4 évi időtartamra** lesznek 1 lán-czos részletekben kiadandók, és hogy az árverés egyéb feltételei a városi gazdasági ügyosztály hivatalos helyiségében naponta előzőleg is megtekinthetők.

Szabadkán, 1883. évi november hó 5-én.

**A városi gazd. tanács.**

**TISZTA MÉZELADÁS.**

Rekvényi Celesztin Emusiczi méhészetéből 1883. évi őszi pergetett tiszta méz kapható özv. Bencsikné urnónél Budai József ur VI. köri házában Literje 80 kr.